2025/2247

2025 11 11

KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO REGLAMENTAS (ES) 2025/2247

2025 m. lapkričio 10 d.

dėl bakterijų *Candidatus* Liberibacter africanus, *Candidatus* Liberibacter americanus ir *Candidatus* Liberibacter asiaticus įsitvirtinimo ir išplitimo Sąjungos teritorijoje prevencijos priemonių

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB ([1]), ypač į jo 28 straipsnio 1 dalies d, e, f, g ir i punktus,

kadangi:

(1) Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/2072 ([2]) II priedo A dalyje nustatytas Sąjungos teritorijoje neaptinkamų Sąjungos karantininių kenkėjų sąrašas, o to priedo B dalyje – Sąjungos teritorijoje aptinkamų Sąjungos karantininių kenkėjų sąrašas;

(2) bakterijos *Candidatus* Liberibacter africanus, *Candidatus* Liberibacter americanus ir *Candidatus* Liberibacter asiaticus (toliau – nurodytieji kenkėjai) yra įtrauktos į Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/2072 II priedo A dalį. Šie kenkėjai daro didelį neigiamą poveikį citrusinių augalų rūšims šalyse, kuriose jų aptinkama;

(3) nurodytieji kenkėjai gali plisti per *Diaphorina citri* Kuwayama ir *Trioza erytreae* Del Guercio (toliau – nurodytieji užkrato pernešėjai), kurie yra abu įtraukti atitinkamai į Įgyvendinimo reglamento (ES) 2019/2072 II priedo A ir B dalis;

(4) nurodytieji kenkėjai taip pat yra įtraukti į Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2019/1702 ([3]) prioritetinių kenkėjų sąrašą, nes jie yra trys *Candidatus* Liberibacter rūšys, kurios yra citrusinių vaisių „Huanglongbing“ ligos (citrusinių vaisių mozaikos) sukėlėjai;

(5) siekdamos užtikrinti ankstyvą nurodytųjų kenkėjų aptikimą ir išnaikinimą Sąjungos teritorijoje, valstybės narės turėtų vykdyti kasmetinę stebėseną, atlikdamos pakankamai daug apžiūrų, imdamos mėginius ir atlikdamos tyrimus, taikydamos metodus, atitinkančius naujausią mokslinę ir techninę informaciją;

(6) pagal Reglamentą (ES) 2016/2031 kiekviena valstybė narė turi parengti ir nuolat atnaujinti kiekvienam prioritetiniam kenkėjui skirtą nenumatytų atvejų planą. Remiantis per ankstesnius protrūkius įgyta patirtimi, būtina priimti specialias Reglamento (ES) 2016/2031 25 straipsnio įgyvendinimo taisykles, kad būtų užtikrintas išsamus nenumatytų atvejų planas, jei Sąjungos teritorijoje būtų aptikta nurodytųjų kenkėjų;

(7) nurodytųjų kenkėjų protrūkio atveju ir siekiant neleisti jiems plisti Sąjungos teritorijoje, valstybės narės turėtų nustatyti demarkacines zonas, apimančias užkrėstą zoną ir buferinę zoną, ir jose taikyti naikinimo priemones. Tų demarkacinių zonų dydis turėtų būti nustatomas remiantis nurodytųjų užkrato pernešėjų plitimo pajėgumu, kai jų buvimas oficialiai patvirtintas;

([1]) OL L 317, 2016 11 23, p. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/2031/oj.

([2]) 2019 m. lapkričio 28 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/2072, kuriuo nustatomos vienodos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų įgyvendinimo sąlygos, panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 690/2008 ir iš dalies keičiamas Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2018/2019, (OL L 319, 2019 12 10, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/2072/oj).

([3]) 2019 m. rugpjūčio 1 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2019/1702, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/2031 papildomas nustatant prioritetinių kenkėjų sąrašą, (OL L 260, 2019 10 11, p. 8, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/1702/oj).

(8) pavieniais nurodytųjų kenkėjų aptikimo atvejais nustatyti demarkacinę zoną neturėtų būti reikalaujama, nes tokiu atveju fitosanitarinę riziką galima greitai sumažinti iki priimtino lygio taikant specialias priemones. Dėl tos pačios priežasties turėtų būti nurodyta, kad ta nukrypti leidžianti nuostata gali būti taikoma, kai yra įrodymų, kad aptikti nurodytieji kenkėjai toliau neišplito ir nėra žinoma, kad nurodytųjų užkrato pernešėjų yra teritorijoje, kuri yra ne siauresnė kaip 3 km aplink izoliuotą nurodytųjų užkrato pernešėjų nustatymo vietą, arba jei toks atvejis yra nustatytas gamybos vietos dalyje, kurioje nurodytieji užkrato pernešėjai yra fiziškai izoliuoti teritorijose, kuriose nurodytieji užkrato pernešėjai negali įsitvirtinti lauke;

(9) be to, tam tikri nurodytieji augalai auginami gamybos vietos dalyse, fiziškai izoliuotose nuo nurodytųjų užkrato pernešėjų. Jei nurodytųjų kenkėjų protrūkis įvyksta už tokių gamybos vietos dalių ribų, tikimybė, kad protrūkis paveiks toje gamybos vietos dalyje auginamus nurodytuosius augalus, yra maža. Todėl kompetentingos institucijos turėtų būti atleistos nuo prievolės taikyti naikinimo priemones tų nurodytųjų augalų atžvilgiu, net jei jie yra demarkacinėje zonoje;

(10) siekiant užtikrinti, kad naikinimo priemonės būtų nedelsiant pradėtos taikyti ir kad nurodytieji kenkėjai toliau neišplistų likusioje Sąjungos teritorijoje, demarkacinių zonų stebėsena turėtų būti vykdoma kasmet tinkamiausiu metų laiku ir pakankamai intensyviai;

(11) šio reglamento nuostatos dėl statistiškai patikimos ir rizika grindžiamos stebėsenos už demarkacinių zonų ribų turėtų būti taikomos nuo 2029 m. sausio 1 d., kad kompetentingos institucijos turėtų pakankamai laiko planuoti, parengti planą, surinkti reikiamus statistinius duomenis ir skirti pakankamai išteklių tokiai stebėsenai vykdyti;

(12) šio reglamento nuostatos dėl statistiškai patikimos ir rizika grindžiamos stebėsenos demarkacinėse zonose plano ir mėginių ėmimo schemos turėtų būti taikomos nuo 2028 m. sausio 1 d., kad kompetentingos institucijos turėtų pakankamai laiko planuoti, parengti tokį planą ir skirti pakankamai išteklių tokiai stebėsenai vykdyti. Tas pereinamasis laikotarpis turėtų būti trumpesnis nei stebėsenos už demarkacinių zonų ribų laikotarpis, nes dėl kenkėjų buvimo demarkacinėje zonoje galima greičiau surinkti reikiamus statistinius duomenis;

(13) turėtų būti nustatyti specialūs reikalavimai, susiję su nurodytųjų augalų ir tų nurodytųjų augalų vaisių vežimu iš demarkacinių zonų, taip pat iš užkrėstų zonų į buferines zonas kilus protrūkiui Sąjungos teritorijoje, siekiant užtikrinti, kad kompetentingos institucijos galėtų nedelsdamos pašalinti nurodytųjų kenkėjų išplitimo riziką;

(14) šiame reglamente nustatytos priemonės atitinka Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinio komiteto nuomonę,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos bakterijų *Candidatus* Liberibacter africanus, *Candidatus* Liberibacter americanus ir *Candidatus* Liberibacter asiaticus įsitvirtinimo ir išplitimo Sąjungos teritorijoje prevencijos priemonės ir jų naikinimo, jei jų aptinkama toje teritorijoje, priemonės.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1) nurodytieji kenkėjai – *Candidatus* Liberibacter africanus, *Candidatus* Liberibacter americanus arba *Candidatus* Liberibacter asiaticus;

2) nurodytieji augalai – *Citrus* L., *Fortunella* Swingle, *Poncirus* Raf., *Aegle* Corrêa, *Aeglopsis* Swingle, *Afraegle* Engl., *Atalantia* Corrêa, *Balsamocitrus* Stapf, *Burkillanthus* Swingle, *Calodendrum* Thunb., *Choisya* Kunth, *Clausena* Burm. f., *Limonia* L., *Microcitrus* Swingle, *Murraya* J. Koenig ex L., *Pamburus* Swingle, *Severinia* Ten., *Swinglea* Merr., *Triphasia* Lour. arba *Vepris* Comm. augalai arba jų hibridai, išskyrus vaisius be žiedkočių ir lapų;

3) nurodytieji užkrato pernešėjai – *Diaphorina citri* Kuwayama arba *Trioza erytreae* Del Guercio;

4) kenkėjų stebėsenos kortelė – Europos maisto saugos tarnybos (toliau – Tarnyba) leidinys „Kenkėjų stebėsenos kortelė dėl „Huanglongbing“ ligos ir jos užkrato pernešėjų“ ([4]);

5) Bendrosios statistiškai patikimos ir rizika grindžiamos stebėsenos gairės – Tarnybos paskelbtos Bendrosios statistiškai patikimos ir rizika grindžiamos augalų kenkėjų stebėsenos gairės ([5]).

3 straipsnis

Stebėsena Sąjungos teritorijoje

1. Kompetentingos institucijos Sąjungos teritorijose, kuriose nurodytieji kenkėjai ir nurodytieji užkrato pernešėjai galėtų įsitvirtinti, atlieka kasmetinę rizika grindžiamą stebėseną dėl nurodytųjų kenkėjų ir nurodytųjų užkrato pernešėjų buvimo, atsižvelgdamos į kenkėjų stebėsenos kortelėje nurodytą informaciją.

2. Stebėsenos planas ir mėginių ėmimo schema turi atitikti Bendrąsias statistiškai patikimos ir rizika grindžiamos stebėsenos gaires, siekiant pakankamu patikimumo lygiu nustatyti, kad teritorijose, kuriose atliekama stebėsena, nurodytųjų kenkėjų yra nedaug.

3. Stebėsena vykdoma:

a) remiantis fitosanitarinės rizikos lygiu;

b) rizikos zonose, įskaitant bent daigynus, sodo prekių centrus ir viešąsias vietas, gamybos vietos dalis, fiziškai izoliuotas arba neizoliuotas nuo nurodytųjų užkrato pernešėjų, ir kitose teritorijose, kuriose gali būti nurodytųjų kenkėjų;

c) tinkamu metų laiku, atsižvelgiant į galimybę aptikti nurodytuosius kenkėjus ir nurodytuosius užkrato pernešėjus, į tų nurodytųjų kenkėjų biologines ypatybes, nurodytųjų užkrato pernešėjų buvimą ir biologines ypatybes ir į nurodytųjų augalų buvimą.

4. Stebėseną, jei tinkama, sudaro:

a) nurodytųjų augalų apžiūra siekiant aptikti nurodytuosius kenkėjus, nurodytųjų kenkėjų simptomus arba nurodytųjų užkrato pernešėjų požymius;

b) geltonų lipniųjų gaudyklių statymas ir nupurtymo (angl. *stem-tap*) metodo taikymas arba entomologinių tinklelių naudojimas nurodytiesiems užkrato pernešėjams aptikti;

c) nurodytųjų augalų mėginių ėmimas ir molekuliniai tyrimai laikantis atitinkamų tarptautinių standartų;

d) jei yra, nurodytųjų užkrato pernešėjų mėginių ėmimas ir molekulinį nurodytųjų kenkėjų buvimo tyrimas laikantis atitinkamų tarptautinių standartų.

([4]) EFSA, 2019. Pest survey card on Huanglongbing and its vectors. doi:10.2903/sp.efsa.2019.EN-1574.
([5]) EFSA, 2020. General guidelines for statistically sound and risk-based surveys of plant pests. doi:10.2903/sp.efsa.2020.EN-1919.

4 straipsnis

Nenumatytų atvejų planai

1. Be to, kas numatyta Reglamento (ES) 2016/2031 25 straipsnio 2 dalyje, kiekviena valstybė narė savo nenumatytų atvejų plane taip pat nustato privačios nuosavybės, kurioje aptikus nurodytuosius kenkėjus, ir, atitinkamais atvejais, taip pat nurodytuosius užkrato pernešėjus, turi būti taikomos atitinkamos priemonės, savininkų nustatymo ir pranešimo apie augalų sunaikinimo ir prieigos prie privačios nuosavybės tvarką.

2. Iki kiekvienų metų gruodžio 31 d. kiekviena valstybė narė prireikus atnaujina savo nenumatytų atvejų planą.

5 straipsnis

Demarkacinių zonų nustatymas

1. Jeigu oficialiai patvirtinamas nurodytųjų kenkėjų buvimas ant nurodytųjų augalų, atitinkama valstybė narė nedelsdama nustato demarkacinę zoną, kad nurodytieji kenkėjai būtų išnaikinti.

2. Demarkacinę zoną sudaro:

a) užkrėsta zona, esanti bent 50 m spinduliu aplink nurodytuosius augalus, kurie, kaip nustatyta, yra užkrėsti nurodytaisiais kenkėjais ir

b) buferinė zona, ne mažesnio kaip 3 km pločio už užkrėstos zonos ribų.

Jei rizikos zona yra sodo prekių centras arba daigynas, demarkacinės zonos, susijusios su užkrėsta zona, ribos apima visą sodo prekių centrą arba daigyną. Tai taikoma kartu su bent 50 m spinduliu aplink nurodytuosius augalus, užkrėstus nurodytaisiais kenkėjais, kaip nustatyta pirmos pastraipos a punkte.

6 straipsnis

Nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo įpareigojimo nustatyti demarkacines zonas

1. Nukrypdamos nuo 5 straipsnio 1 dalies, kompetentingos institucijos gali nuspręsti nenustatyti demarkacinės zonos, jei tenkinamos visos šios sąlygos:

a) yra įrodymų, kad nurodytųjų kenkėjų buvimas yra pavienis atvejis, ir nesitikima, kad jie įsitvirtins;

b) turima įrodymų, kad nurodytieji kenkėjai toliau neišplito ir

c) yra žinoma, kad nurodytųjų užkrato pernešėjų nėra teritorijoje, kuri yra ne siauresnė kaip 3 km aplink nustatytą atvejį arba nustatytas atvejis yra fiziškai izoliuotoje gamybos vietos dalyje, ir yra įrodymų, kad nurodytieji užkrato pernešėjai negali įsitvirtinti lauke.

2. Jeigu kompetentinga institucija taiko 1 dalyje numatytą nukrypti leidžiančią nuostatą, ji:

a) nedelsdama pašalina ir sunaikina užkrėstus augalus, užkrėtimo požymių turinčius nurodytuosius augalus ir šalia augančius nurodytuosius augalus;

b) nedelsdama intensyvina apžiūrą dėl nurodytųjų kenkėjų požymių buvimo ir atlieka nurodytųjų augalų molekulinius tyrimus pagal atitinkamus tarptautinius standartus;

c) bent 500 m spinduliu aplink užkrėstus augalus imasi priemonių siekdama užtikrinti, kad nurodytieji kenkėjai būtų skubiai išnaikinti ir būtų panaikinta galimybė jiems plisti;

d) bent trejus metus atlieka reguliarią ir intensyvią stebėseną bent 500 m spinduliu aplink aptiktus nurodytuosius kenkėjus, išskyrus atvejus, kai pašalinus užkrėstus augalus, užkrėtimo požymių turinčius nurodytuosius augalus ir šalia augančius nurodytuosius augalus, nurodytus a punkte, ne mažiau kaip 500 m spinduliu aplink tą vietą, kurioje aptikti nurodytieji kenkėjai, nėra kitų nurodytųjų augalų;

e) kiek įmanoma, atseka infekcijos kilmę ir su infekcija siejamą patekimo būdą;

f) didina visuomenės informuotumą apie nurodytųjų kenkėjų keliamą grėsmę ir

g) imasi bet kokių kitų priemonių, kurios gali padėti išnaikinti nurodytuosius kenkėjus.

3. Demarkacinės zonos ribos nustatomos vadovaujantis moksliniais principais, nurodytųjų kenkėjų biologinėmis ypatybėmis, nurodytųjų užkrato pernešėjų buvimu, užkrėtimo lygiu, nurodytųjų augalų pasiskirstymu atitinkamoje teritorijoje, nurodytųjų kenkėjų įsitvirtinimo įrodymais ir rizikos zonos tipu.

4. Jei nurodytųjų kenkėjų buvimas patvirtinamas buferinėje zonoje, imamasi naikinimo priemonių pagal 9 straipsnį, o užkrėstos zonos ir buferinės zonos ribos atitinkamai peržiūrimos ir keičiamos.

5. Jei nurodytųjų kenkėjų buvimas patvirtinamas nurodytuosiuose užkrato pernešėjuose, bet ne nurodytuosiuose augaluose, kompetentingos institucijos atlieka intensyvesnę nurodytųjų kenkėjų ant nurodytųjų augalų buvimo stebėseną pagal Reglamento (ES) 2016/2031 18 straipsnį nustatytoje demarkacinėje zonoje.

6. Demarkacinėse zonose kompetentingos institucijos didina visuomenės informuotumą apie nurodytųjų kenkėjų keliamą grėsmę ir priemones, kurių imtasi, kad jie toliau neišplistų už tų zonų ribų. Jos taip pat užtikrina, kad profesionalūs veiklos vykdytojai ir plačioji visuomenė sužinotų apie demarkacinių zonų ribų nustatymą.

7 straipsnis

Stebėsena demarkacinėse zonose

1. Demarkacinėse zonose kompetentingos institucijos, atsižvelgdamos į kenkėjų stebėsenos kortelėje nurodytą informaciją, vykdo intensyvią kasmetinę stebėseną, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2016/2031 19 straipsnio 1 dalyje.

2. Rengiant stebėsenos planą atsižvelgiama į Bendrąsias statistiškai patikimos ir rizika grindžiamos stebėsenos gaires. Pagal aptikimo stebėsenai naudojamą stebėsenos planą ir mėginių ėmimo schemą turi būti įmanoma bent 95 % pasikliovimo lygiu nustatyti 1 % nurodytųjų kenkėjų buvimą.

3. Tokia stebėsena vykdoma pagal 3 straipsnio 3 ir 4 dalis siekiant nustatyti nurodytųjų kenkėjų buvimą ant nurodytųjų augalų ir, kai tinkama, ant nurodytųjų užkrato pernešėjų.

8 straipsnis

Nustatytų demarkacinės zonos ribų panaikinimas

Demarkacinės zonos ribų nustatymas gali būti panaikintas, kai, remiantis 7 straipsnyje nurodyta stebėsena, demarkacinėje zonoje nurodytųjų kenkėjų nebuvo aptikta bent trejus metus iš eilės.

9 straipsnis

Naikinimo priemonės

1. 5 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytoje užkrėstoje zonoje kompetentingos institucijos:

a) atlieka veiksmingą fitosanitarinį apdorojimą, kad, prieš pašalinant nurodytuosius augalus, būtų išnaikinti nurodytieji užkrato pernešėjai;

b) nedelsdamos pašalina ir sunaikina visus užkrėstus augalus ir šalia augančius nurodytuosius augalus, taip pat kitus užkrėtimo požymių turinčius nurodytuosius augalus;

c) ima nurodytųjų augalų, kurie nebuvo pašalinti pagal b punktą, mėginius ir juos tiria taikydamos mėginių ėmimo schemą, pagal kurią bent 99 % pasikliovimo lygmeniu galima nustatyti, kad užkrėstų augalų yra 1 %;

d) nedelsdamos pašalina ir sunaikina visus užkrėstoje zonoje esančius nurodytuosius augalus, jei atlikus tyrimą pagal c punktą toje užkrėstoje zonoje nustatomas papildomas užkrėtimo atvejis.

2. Jei nurodytieji augalai auginami gamybos vietos dalyje, kuri yra fiziškai izoliuota nuo nurodytųjų užkrato pernešėjų, 1 dalyje aprašytos priemonės taikomos tik tada, kai nurodytųjų kenkėjų aptinkama toje gamybos vietos dalyje.

3. 5 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytoje buferinėje zonoje kompetentingos institucijos užtikrina, kad būtų atliekamas veiksmingas fitosanitarinis apdorojimas siekiant išnaikinti nurodytąjį užkrato pernešėją arba būtų imtasi kitų veiksmingų priemonių, pavyzdžiui, biologinės kontrolės.

10 straipsnis

Nurodytųjų kenkėjų plitimo prevencijos priemonės Sąjungos teritorijoje kilus nurodytųjų kenkėjų protrūkiui

1. Kompetentingos institucijos, kiek įmanoma, atseka protrūkio kilmę ir patekimo būdą, įskaitant nurodytųjų augalų, kurie buvo vežami prieš nustatant demarkacinę zoną, kilmę.

2. Nurodytieji augalai, išauginti gamybos vietos dalyje, esančioje demarkacinėje zonoje, negali būti išvežami iš tos demarkacinės zonos ir iš atitinkamų užkrėstų zonų į buferines zonas, nebent tenkinamos visos šios sąlygos:

a) nurodytieji augalai visą augimo laikotarpį buvo auginami gamybos vietos dalyje, kuri buvo fiziškai izoliuota nuo nurodytųjų užkrato pernešėjų, kurią užregistravo kompetentingos institucijos ir kurią tos institucijos tinkamu dažnumu tikrino;

b) nurodytieji augalai vežami per demarkacinę zoną arba joje taip, kad būtų užkirstas kelias nurodytųjų kenkėjų plitimui, pavyzdžiui, uždarose talpyklose, užtikrinant, kad augalai nebūtų užkrėsti nurodytaisiais kenkėjais arba nurodytaisiais užkrato pernešėjais;

c) kuo anksčiau iki nurodytųjų augalų vežimo buvo atliktas jų siuntos molekulinis tyrimas siekiant nustatyti nurodytųjų kenkėjų buvimą, taikant mėginių ėmimo schemą, pagal kurią bent 95 % pasikliovimo lygmeniu galima nustatyti, kad užkrėstų augalų yra 1 %.

3. Nurodytieji augalai, kilę ne iš demarkacinės zonos, negali būti išvežami iš užkrėstų zonų arba per jas vežami, išskyrus atvejus, kai imtasi veiksmingų priemonių, kad būtų išvengta nurodytųjų kenkėjų infekcijos ir jų užkrėtimo nurodytaisiais užkrato pernešėjais.

4. Nurodytųjų augalų, išaugintų gamybos vietos dalyje, esančioje demarkacinėje zonoje, vaisiai negali būti išvežami iš tos demarkacinės zonos ir iš atitinkamų užkrėstų zonų į buferines zonas, išskyrus atvejus, kai tie vaisiai yra be žiedkočių ir lapų.

5. Nurodytųjų augalų, kilusių iš teritorijos, esančios už demarkacinės zonos ribų, vaisiai negali būti išvežami iš užkrėstų zonų arba per jas vežami, išskyrus atvejus, kai tie vaisiai yra be žiedkočių ir lapų.

11 straipsnis

Ataskaitų teikimas

Ne vėliau kaip kiekvienų metų balandžio 30 d. valstybės narės, naudodamos vieną iš priede pateiktų formų, Komisijai ir kitoms valstybėms narėms pateikia stebėsenos, kuri demarkacinėse zonose buvo vykdoma pagal 7 straipsnį praėjusiais kalendoriniais metais, rezultatus.

12 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

3 straipsnio 2 dalis taikoma nuo 2029 m. sausio 1 d.

7 straipsnio 2 dalis taikoma nuo 2028 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2025 m. lapkričio 10 d.

Komisijos vardu
Pirmininkė
Ursula VON DER LEYEN

PRIEDAS

Pagal 7 straipsnį atliekamos stebėsenos rezultatų pateikimo formos

A DALIS

1. Metinės stebėsenos rezultatų pateikimo forma

1. **Demarkacinės zonos (DZ) apibūdinimas**		2. **DZ pradinis dydis (ha)**	3. **DZ atnaujintas dydis (ha)**	4. **Metodas (naikinimas arba izoliavimas)**	5. **Zona**	6. **Stebėsenos vietos**		7. **Nustatytos rizikos zonos**	8. **Tikrintos rizikos zonos**	9. **Augalinė medžiaga / prekė**	10. **Augalų šeimininkų rūšių sąrašas**	11. **Laikas**	12. **Išsamūs stebėsenos duomenys**									13. **Tirtų požymių turinčių mėginių skaičius** i: iš viso ii: teigiami iii: neigiami iv: neaiškūs				14. **Tirtų požymių neturinčių mėginių skaičius** i: iš viso ii: teigiami iii: neigiami iv: neaiškūs				15. **Pranešimo numeris, kai pranešama apie protrūkius, jei taikytina, pagal Komisijos įgyvendinimo reglamentą (ES) 2019/1715** [1]		16. **Pastabos**
													A) Apžiūrų skaičius	B) Bendras paimtų mėginių skaičius	C) Gaudyklių (arba kitų alternatyvių priemonių) rūšis (pvz., entomologiniai tinkleliai)	D) Gaudyklių (arba kitų gaudymo priemonių) skaičius	E) Gaudymo vietų skaičius, jei jis skiriasi nuo nurodyto D punkte	F) Tyrimų rūšis (pvz., identifikavimas mikroskopu, polimerazės grandininė reakcija (PGR), ELISA ir kt.)	G) Bendras tyrimų skaičius	H) Kitos priemonės (pvz., kenkėjus užuodžiantys šunys, bepiločiai orlaiviai, sraigtasparniai, informuotumo didinimo kampanijos ir kt.)	I) Kitų priemonių skaičius																		
Pavadinimas	**Nustatymo data**					**Aprašymas**	**Skaičius**						**A**	**B**	**C**	**D**	**E**	**F**	**G**	**H**	**I**	i	ii	iii	iv	i	ii	iii	iv	**Skaičius**	**Data**	

[1] 2019 m. rugsėjo 30 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/1715, kuriuo nustatomos oficialios kontrolės informacijos valdymo sistemos ir jos sudedamųjų dalių veikimo taisyklės, (IMSOC reglamentas) (OL L 261, 2019 10 14, p. 37, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2019/1715/oj).

2. **Formos pildymo instrukcijos**

Jei pildoma ši forma, šio priedo B dalyje pateiktos formos pildyti nereikia.

1 skiltyje: nurodykite geografinės vietovės pavadinimą, protrūkio numerį arba bet kokią informaciją, pagal kurią būtų galima identifikuoti atitinkamą demarkuotą zoną (DZ) ir jos nustatymo datą.

2 skiltyje: nurodykite DZ dydį prieš pradedant stebėseną.

3 skiltyje: nurodykite DZ dydį užbaigus stebėseną.

4 skiltyje: nurodykite metodą: išnaikinimas arba izoliavimas. Įterpkite reikiamą eilučių skaičių, priklausomai nuo DZ, tenkančių kiekvieniems kenkėjams, skaičiaus ir šiose zonose taikomų metodų.

5 skiltyje: nurodykite demarkacinės zonos teritoriją, kurioje buvo vykdoma stebėsena – įterpkite tiek eilučių, kiek reikia: užkrėsta zona (UZ) arba buferinė zona (BZ) (naudokite atskiras eilutes). Jei taikoma, atskirose eilutėse nurodykite UZ plotą, kuriame buvo vykdoma stebėsena (pvz., paskutiniai 20 km prie BZ, aplink daigynus ir pan.).

6 skiltyje: nurodykite stebėsenos vietų skaičių ir apibūdinkite jas, apibūdinimui pasirinkdami vieną iš šių aprašo įrašų:

1. atvirame ore esanti teritorija (auginimo plotas): 1.1. laukas (ariamoji žemė, ganykla); 1.2. sodas / vynuogynas; 1.3. daigynas; 1.4. miškas;

2. atvirame ore esanti teritorija (kita): 2.1. privatūs sodai; 2.2. viešos vietos; 2.3. saugoma teritorija; 2.4. laukiniai augalai kitose teritorijose nei saugomos teritorijos; 2.5. kita (kartu pateikite tikslią informaciją apie konkretų atvejį (pvz., sodo prekių centras, prekybos vietos, kuriose naudojamos medinės pakavimo medžiagos, medienos pramonės įmonės, šlapynės, drėkinimo ir drenažo tinklai ir kt.));

3. fiziškai uždengtos vietos: 3.1. šiltnamis; 3.2. privati vieta, išskyrus šiltnamį; 3.3. vieša vieta, išskyrus šiltnamį; 3.4. kita (kartu pateikite tikslią informaciją apie konkretų atvejį (pvz., sodo prekių centras, prekybos vietos, kuriose naudojamos medinės pakavimo medžiagos, medienos pramonės įmonės)).

7 skiltyje: nurodykite rizikos zonas, nustatytas atsižvelgiant į kenkėjo (-ų) biologines savybes, augalų šeimininkų buvimą, ekologines ir klimato sąlygas bei rizikos vietas.

8 skiltyje: nurodykite į stebėseną įtrauktas rizikos zonas iš nurodytų 7 skiltyje.

9 skiltyje: nurodykite, ar tai yra augalai, vaisiai, sėklos, dirvožemis, pakavimo medžiaga, mediena, įrenginiai, transporto priemonės, vanduo ar kita (pateikite tikslią informaciją apie konkretų atvejį).

10 skiltyje: pateikite augalų rūšių ir (arba) genčių, kurių stebėsena buvo vykdoma, sąrašą, kiekvienai augalų rūšiai ir (arba) genčiai skirdami vieną eilutę.

11 skiltyje: nurodykite metų mėnesius, kuriais buvo vykdoma stebėsena.

12 skiltyje: pateikite išsamius stebėsenos duomenis, atsižvelgdami į kiekvieniems kenkėjams taikomus konkrečius teisinius reikalavimus. Jei tam tikroje skiltyje nurodyta informacija neaktuali, pažymėkite „Netaikoma“.

13 ir 14 skiltyse: nurodykite rezultatus, jei taikoma, atitinkamose skiltyse pateikdami turimą informaciją. „Neaiškiais“ laikomi tie mėginiai, kuriuos ištyrus dėl įvairių veiksnių (pvz., už aptikimo ribą mažesnis kiekis, neidentifikuotas, pasenęs neapdorotas mėginys) negaunama jokio rezultato.

15 skiltyje: nurodykite stebėsenos dėl BZ rastų kenkėjų vykdymo metais pateiktus pranešimus apie protrūkius. Pranešimo apie protrūkį numerio nurodyti nereikia, kai kompetentinga institucija nusprendžia, kad rezultatas yra susijęs su vienu iš Reglamento (ES) 2016/2031 14 straipsnio 2 dalyje, 15 straipsnio 2 dalyje arba 16 straipsnyje nurodytų atvejų. Tokiu atveju nurodykite, kodėl ši informacija nepateikta 16 skiltyje (Pastabos).

B DALIS

1. **Statistiškai pagrįstos metinės stebėsenos rezultatų pateikimo forma**

1. Demarkacinės zonos (DZ) apibūdinimas		2. DZ pradinis dydis (ha)	3. DZ atnaujintas dydis (ha)	4. Metodas	5. Zona	6. Stebėsenos vietos		7. Laikas	A. Stebėsenos apibūdinimas (RiBESS + įvesties parametrai)													B. Mėginių ėmimas							C. Stebėsenos rezultatai					25. Pastabos
									8. Tikslinė populiacija			9. Epidemiologiniai vienetai		10. Aptikimo metodai				11. Mėginių ėmimo veiksmingumas	12. Metodo jautris	13. Rizikos veiksniai (veiklos rūšys, vietovės ir plotai)					14. Tikrintų epidemiologinių vienetų skaičius	15. Apžiūrų skaičius	16. Mėginių skaičius	17. Gaudyklių skaičius	18. Gaudymo vietų skaičius	19. Tyrimų skaičius	20. Kitų priemonių skaičius	21. Rezultatai			22. Pranešimo numeris, kai pranešama apie protrūkius, jei taikytina, pagal Įgyvendinimo reglamentą (ES)-2019/1715		23. Pasiektas pasikliovimo lygis	24. Numatomas paplitimas	
Pavadinimas	Nustatymo data					Aprašymas	Skaičius		Augalo šeimininko rūšis	Plotas (ha arba kitas tinkamesnis vienetas)	Patikros vienetai	Aprašymas	Vienetai	Apžiūros	Gaudymas	Tyrimai	Kiti metodai			Rizikos veiksnys	Rizikos lygiai	Vietovių skaičius	Santykinė rizika	Augalų šeimininkų populiacijos dalis							Teigiami	Neigiami	Neaiškūs	Skaičius	Data			

2. **Formos pildymo instrukcijos**

Paaiškinkite kiekvienos kenkėjų rūšies stebėsenos plano pagrindines prielaidas. Apibendrinkite ir pagrįskite:

— tikslinę populiaciją, epidemiologinį vienetą ir patikros vienetus;

— aptikimo metodą ir metodo jautrį;

— rizikos veiksnį (-ius), nurodydami rizikos lygius ir atitinkamą santykinę riziką bei augalų šeimininkų populiacijos dalį.

1 skiltyje: nurodykite geografinės vietovės pavadinimą, protrūkio numerį arba bet kokią informaciją, pagal kurią būtų galima identifikuoti atitinkamą demarkuotą zoną (DZ) ir jos nustatymo datą.

2 skiltyje: nurodykite DZ dydį prieš pradedant stebėseną.

3 skiltyje: nurodykite DZ dydį užbaigus stebėseną.

4 skiltyje: nurodykite metodą: išnaikinimas arba izoliavimas. Įterpkite reikiamą eilučių skaičių, priklausomai nuo DZ, tenkančių kiekvieniems kenkėjams, skaičiaus ir šiose zonose taikomų metodų.

5 skiltyje: nurodykite demarkacinės zonos teritoriją, kurioje buvo vykdoma stebėsena – įterpkite tiek eilučių, kiek reikia: užkrėsta zona (UZ) arba buferinė zona (BZ) (naudokite atskiras eilutes). Jei taikoma, atskirose eilutėse nurodykite UZ plotą, kuriame buvo vykdoma stebėsena (pvz., paskutiniai 20 km prie BZ, aplink daigynus ir pan.).

6 skiltyje: nurodykite stebėsenos vietų skaičių ir apibūdinkite jas, apibūdinimui pasirinkdami vieną iš šių aprašo įrašų:

1. atvirame ore esanti teritorija (auginimo plotas): 1.1. laukas (ariamoji žemė, ganykla); 1.2. sodas / vynuogynas; 1.3. daigynas; 1.4. miškas;

2. atvirame ore esanti teritorija (kita): 2.1. privatūs sodai; 2.2. viešos vietos; 2.3. saugoma teritorija; 2.4. laukiniai augalai kitose teritorijose nei saugomos teritorijos; 2.5. kita (kartu pateikite tikslią informaciją apie konkretų atvejį (pvz., sodo prekių centras, prekybos vietos, kuriose naudojamos medinės pakavimo medžiagos, medienos pramonės įmonės, šlapynės, drėkinimo ir drenažo tinklai ir kt.));

3. fiziškai uždengtos vietos: 3.1. šiltnamis; 3.2. privati vieta, išskyrus šiltnamį; 3.3. vieša vieta, išskyrus šiltnamį; 3.4. kita (kartu pateikite tikslią informaciją apie konkretų atvejį (pvz., sodo prekių centras, prekybos vietos, kuriose naudojamos medinės pakavimo medžiagos, medienos pramonės įmonės)).

7 skiltyje: nurodykite metų mėnesius, kuriais buvo vykdoma stebėsena.

8 skiltyje: nurodykite pasirinktą tikslinę populiaciją, pateikdami atitinkamų augalų šeimininkų rūšių ir (arba) genčių sąrašą, ir nurodykite plotą, kuriame vykdyta stebėsena. Tikslinė populiacija apibrėžiama kaip patikros vienetų visuma. Žemės ūkio paskirties žemės atveju tikslinės populiacijos dydis paprastai apibrėžiamas hektarais, bet taip pat tai gali būti partijos, laukai, šiltnamiai ir kt. Pagrįskite pagrindinių prielaidų pasirinkimą. Nurodykite patikros vienetus, kuriuose buvo vykdoma stebėsena. Patikros vienetas – augalai, augalų dalys, prekės, medžiagos, kenkėjų pernešėjai, kurie buvo atidžiai tikrinami siekiant nustatyti ir aptikti kenkėjus.

9 skiltyje: nurodykite epidemiologinius vienetus, kuriuose buvo vykdoma stebėsena, pateikite jų apibūdinimą ir matavimo vienetą. Epidemiologinis vienetas – homogeniška teritorija, kurioje, atsiradus kenkėjams, dėl jų, augalų šeimininkų, abiotinių ir biotinių veiksnių bei sąlygų tarpusavio sąveikos, susidarytų ta pati epidemiologinė situacija. Epidemiologiniai vienetai yra smulkesni tikslinės populiacijos vienetai, kurie epidemiologiniu atžvilgiu yra homogeniški ir kuriuose yra bent vienas augalas šeimininkas. Kai kuriais atvejais visa konkrečiame regione / teritorijoje / šalyje esanti augalų šeimininkų populiacija gali būti apibrėžta kaip epidemiologinis vienetas. Tai gali būti pagal Teritorinių statistinių vienetų nomenklatūros (NUTS) klasifikatorių apibrėžti regionai, miesto vietovės, miškai, rožynai ar ūkiai arba plotas hektarais. Epidemiologinių vienetų pasirinkimas turi būti pagrįstas pagrindinėmis prielaidomis.

10 skiltyje: nurodykite vykdant stebėseną naudotus metodus, įskaitant veiksmų, kurių imtasi kiekvienu atveju, skaičių, atsižvelgdami į kiekvienai kenkėjų rūšiai taikomus konkrečius teisinius reikalavimus. Jei tam tikroje skiltyje nurodytos informacijos nėra, pažymėkite „Nėra“.

11 skiltyje: nurodykite mėginių ėmimo veiksmingumo įvertinimą. Mėginių ėmimo veiksmingumas – tikimybė, kad bus pasirinktos užkrėstos užkrėsto augalo dalys. Kenkėjų pernešėjų atveju – tai metodo veiksmingumas siekiant aptikti pernešėją, kurio tyrimo rezultatas teigiamas, teritorijoje, kurioje vykdoma stebėsena. Dirvožemio atveju – dirvožemio mėginio, kuriame yra kenkėjų, atrankos veiksmingumas, kai kenkėjų yra teritorijoje, kurioje vykdoma stebėsena.

12 skiltyje: metodo jautris – tikimybė, kad, taikant atitinkamą metodą, bus teisingai nustatyta, ar kenkėjų yra, ar ne. Metodo jautris apibrėžiamas kaip tikimybė, kad tikrai užkrėstų augalų šeimininkų tyrimo rezultatas bus teigiamas. Metodo jautris apskaičiuojamas mėginių ėmimo veiksmingumo (t. y. tikimybės, kad bus pasirinktos užkrėstos užkrėsto augalo dalys) vertę padauginus iš diagnostinio jautrio vertės (paprastai nustatoma apžiūrint ir (arba) atliekant laboratorinį tyrimą identifikavimo proceso metu).

13 skiltyje: atskirose eilutėse nurodykite rizikos veiksnius, įterpdami tiek eilučių, kiek reikia. Prie kiekvieno rizikos veiksnio nurodykite rizikos lygį ir atitinkamą santykinę riziką bei augalų šeimininkų populiacijos dalį.

B skiltis: pateikite išsamius stebėsenos duomenis, atsižvelgdami į kiekvienai kenkėjų rūšiai taikomus konkrečius teisinius reikalavimus. Jei tam tikroje skiltyje nurodyta informacija neaktuali, pažymėkite „Netaikoma“. Šiose skiltyse pateiktina informacija yra susijusi su informacija, įtraukta į 10 skiltį „Aptikimo metodai“.

18 skiltyje: nurodykite gaudymo vietų skaičių, jeigu šis skaičius skiriasi nuo gaudyklių skaičiaus (17 skiltis) (pvz., ta pati gaudyklė naudojama skirtingose vietose).

21 skiltyje: nurodykite mėginių, kurių tyrimo rezultatai buvo teigiami, neigiami arba neaiškūs, skaičių. „Neaiškiais“ laikomi tie mėginiai, kuriuos ištyrus dėl įvairių veiksnių (pvz., už aptikimo ribą mažesnis kiekis, neidentifikuotas, pasenęs neapdorotas mėginys) negaunama jokio rezultato.

22 skiltyje: nurodykite tais metais, kuriais buvo vykdoma stebėsena, pateiktus pranešimus apie protrūkius. Pranešimo apie protrūkį numerio nurodyti nereikia, kai kompetentinga institucija nusprendžia, kad rezultatas yra susijęs su vienu iš Reglamento (ES) 2016/2031 14 straipsnio 2 dalyje, 15 straipsnio 2 dalyje arba 16 straipsnyje nurodytų atvejų. Tokiu atveju nurodykite, kodėl ši informacija nepateikta 25 skiltyje (Pastabos).

ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/2247/oj

23 skiltyje: nurodykite stebėsenos metodo jautrį, kaip apibrėžta Tarptautiniame fitosanitarijos priemonių standarte (TFPS) Nr. 31. Ši pasiekto pasikliovimo, kad kenkėjų nėra, lygio vertė apskaičiuojama remiantis atliktomis patikromis (ir (arba) mėginių tyrimais), atsižvelgiant į metodo jautrį ir numatomą paplitimą.

24 skiltyje: nurodykite numatomą paplitimą, pagrįstą prieš vykdant stebėseną apskaičiuotu tikėtinu faktiniu kenkėjų paplitimu lauke. Kaip stebėsenos tikslas nustatytas numatomas paplitimas atitinka rizikos valdytojams priimtiną kompromisinę vertę, grindžiamą kenkėjų buvimo rizikos ir stebėsenai skirtų išteklių santykiu. Paprastai, vykdant stebėseną aptikimo tikslais, nustatoma 1 % vertė.